

Styrelsen informerar

- Missa inte Vårmötet på Slagthuset i Malmö den 19-21 mars
- Årsmöte den 20 mars, kl.17.00-17.45, Slagthuset i Malmö. **Läs mer**
- Studieresa till Småland den 29-30 maj. **Läs mer**
- Nu finns Renare Mark också med en grupp på LinkedIn. 246 medlemmar har hittat dit, **gå med du också!**
- Uppdatera gärna era uppgifter i medlemsregistret med information om branschtillhörighet

/MARIA SUNDESTEN, ORDFÖRANDE

Nätverket Renare Marks nyhetsbrev distribueras till samtliga medlemmar i nätverket via e-post. Nätverket är öppet för alla intresserade. Enskilt medlemskap kan tecknas av alla, för företag finns korporativt medlemskap. Mer information finns på nätverkets hemsida eller kan fås genom att skicka e-post till nätverket. Bidrag till Nyhetsbrevet tas gärna emot.

REDAKTION:

Nyhetsbrev:

Ulrika Larson, 0708-473 475
ulrika.larson@empirikon.se

Ingegerd Ask,
ingegerd.ask@flen.se

Hemsida:

Peter Harms-Ringdahl, 072-523 43 40
peter.harms-ringdahl@empirikon.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Ordförande

Maria Sundesten, 08-506 306 58
maria_sundesten@golder.se

Nätverket Renare Mark
c/o Ekorola AB
Fabriksgratan 23
891 33 Örnsköldsvik

Vårmötet i Malmö ett populärt vårtecken

Fler än 370 personer har redan anmält sig till årets vårmöte. Studiebesöket som inleder vårmötet den 19 mars fulltecknades redan veckan efter anmälningssidan öppnat. Alla utställarplatser har också bokats men det går fortfarande att lämna in bidrag till posterutställningen.

Temat för årets Vårmöte som går av stapeln i Malmö är "Masshantering, behandling och miljöanalys - nu och i framtiden".

Vårmötet inleds den 19 mars med ett studiebesök i Köpenhamn och följs av ett spännande program på Slagthuset 20 och 21 mars. **Gå in och anmäl dig du också, blir du nummer 400 så bjuds du på deltagaravgiften!**

Hoppas vi ses i Malmö!

Studieresa till åtgärdsobjekt i Småland den 29-30 maj

Undrar du över hur man gör för att anlägga ett miljöriskområde? Hur man hanterar en sanering mitt i ett samhälle eller hur in situ saneringar fungerar i praktiken? Tycker du dessutom om att äta middag med kollegor i branschen och bo på en vacker herrgård i Smålands djupaste skogar? Den 29-30 maj anordnar nätverket Renare Mark en studieresa till Småland för att under två dagar besöka och diskutera kring åtgärdsobjekt av olika karaktärer. **Läs mer här!**

En givande och trevlig dag i Luleå om upphandlingar

På Elite stadshotellet i Luleå hölls årets första nationella seminarium med ett gnistrande vinterlandskap utanför fönstren. Temat för seminariet var upphandlingar och dagen bjöd på intressanta föredrag och bra diskussioner skickligt ledda av moderator Thomas Fägerman.

Läs Karolina Westbergs reflektioner

Nyheter från Renare Marks avdelningar

Renare Mark Region syd

Den 22 november anordnade Renare Mark Syd ett seminarium och workshop kring hantering av förorenade massor i Malmö. Det blev en lyckad dag med ca 60 deltagare. Läs mer här

Den 28 januari arrangerade Renare Mark syd seminarium och årsmöte.

Karin Persson omvaldes till ordförande och Elin Johnsson, VA-teknik & Vattenvård valdes in i styrelsen på två år.

I samband med årsmötet hölls ett seminarium med föreläsningar om en markmiljöstudie och om Miljösamverkan Skånes tillsynsprojekt om schaktmassor.

Renare Mark Region Öst

Den 11 december ordnades julöl och bowling i Linköping. Håll utkik efter information om årsmöte på **Renare Marks hemsida**

Renare Mark Region Väst

Nätverket Renare Marks regionalavdelning Väst kallar till årsmöte tisdagen den 5 mars. I samband med årsmötet kommer vi att genomföra ett studiebesök vid RGS 90:s nya anläggning i Göteborg samt ett miniseminarie på temat Tjärasfalt. Studiebesök och seminarie kommer att hållas kl. 13-16. Årsmötet hålls direkt efter seminariet kl. 16.00. Uppskattningsvis pågår mötet ca 30 minuter.

Renare Mark Region Mälardalen

Renare Marks avdelning i Mälardalen anordnade den 20 februari årsmöte och seminarium med temat "Markmiljö" i Västerås. Seminariet inriktade sig på temat markmiljö med föredrag och diskussioner om bl.a. tillämpbara metoder för riskbedömningar. Därefter hölls årsmöte.

Renare Mark Region Norr

Region Norr bjöd in till årsmöte den 13 februari 2013 efter seminarium om upphandlingar på Elite park hotell i Luleå. De som ingår i styrelsen för 2013 är Jenny Edström, WSP, Eric Lundin, Geogen Produktion AB, Mona Persson, Svevia, Anna-Karin Marklund, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Johan Nordbäck, Faveo, Christin Jonasson, Golder Associates AB. Christin Jonasson fortsätter som ordförande.

Renare Marks tematiska avdelning förorenade byggnader

Den tematiska avdelning för förorenade byggnader kommer hålla i en session vid vårmötet i Malmö den 20-21 mars 2013.

Renare Marks tematiska avdelning förorenade sediment

Den tematiska avdelning för förorenade sediment kommer hålla i en session vid vårmötet i Malmö den 20-21 mars 2013.

Läs mer om vad som händer i de regionala avdelningar på www.renaremark.se

Kallelse till årsmöte

Tid: 20 mars kl.17.00-17.45

Plats: Stora salen, Slagthuset, Jörgen Kocksgatan 7A, Malmö

Nätverket Renare Mark kallar medlemmarna till årsmöte/föreningsstämma den 20 mars 2013. Mötet hålls i direkt anslutning till Vårsmötet i Malmö.

Läs underlag för beslut

Inventering av effektivitetshinder och kunskapsbehov

SGI utför återkommande en enkätundersökning om kunskapsbehov och effektivitetshinder inom arbetet med förorenade områden, där alla som jobbar i branschen har möjlighet att delta. I det regeringsuppdrag SGI har ingår bl.a. att inventera kunskapsläget, kunskapsbehovet och effektivitetshinder i arbetet med efterbehandling av förorenade områden.

Enkäten för 2013 kommer att sändas ut under våren. Tema för enkäten kommer att vara "Förorenade sediment – undersökning, riskbedömning och åtgärd".

För mer information, kontakta gärna Märta Ländell på: 013-20 18 63 marta.landell@swedgeo.se

Läs om upphandlingar

Det finns nu en ny funktion på hemsidan gällande upphandlingar. Korporativa medlemmar ges möjlighet att annonsera upphandlingar.

Ny tjänst om föroreningar

SVT har en ny tjänst, **Pejl Miljö**, som kartlägger förorenade områden i Sverige.

Seminarium om upphandling i Luleå

Nätverket Renare Mark anordnade den 13 februari ett seminarium om upphandling inom förenade områden. Thomas Fägerman från Ragnsells i Luleå var moderator med en god och humoristisk ton som kom att prägla dagen. 50 deltagare fyllde föreläsningssalen varav cirka hälften konsulter, 15 entreprenörer vilket var ovanligt många, ett tiotal från kommuner, Länsstyrelsen eller annan statlig myndighet samt tre jurister. Denna sammansättning innebar att innehållet pendlade mellan juridik och konkreta, praktiska exempel.

Jonas Nygren från Golder Construction i Stockholm inledde först med vanliga fel i upphandlingsunderlaget och sedan, tillsammans med Jonny Bergman från RGS90 i Göteborg, om upphandling av in situ-saneringar. Båda påtalade vikten av tydlighet, kalkylerbarhet och anpassningsbarhet till olika förutsättningar. Bergman kom även in på diskussionen om partnering eller utökad samverkan som fortsatte med Jan Andersson från Pedersens Advokatfirma i Stockholm. Han efterlyste kompetens och insatt personal hos både hos både beställare och entreprenörer för bättre matchning. För- och nackdelar togs upp angående partnering, Andersson menade bland annat att denna upphandlingsform medför billigare entreprenad och roligare genomförande men att risken för tvister kvarstår.

Linda Dahlström från Maqs Law Firm i Göteborg fortsatte på det juridiska spåret om hållbar upphandling. Sedan var det var dags för Gustaf Sjölund från WSP i Umeå att beskriva ett praktiskt exempel, där oklara situationer och hög osäkerhet ledde till kostnadstvister men menade att det måste finnas en rimlig balans mellan rättigheter och skyldigheter. Svevias representant Mona Persson från Umeå gav sin syn på frågningsunderlagen. Svevia vill fokusera på hållbara saneringslösningar på plats och tycker att detta och återanvändning ska premieras. Hon angav tidspressen som en anledning att dyra lösningarna istället väljs.

Foton: Ulrika Larson, NRM/Empirikon Konsult

Johan Magnusson från NCC i Göteborg avslutade med att beskriva vanliga reningsmetoder för hantering av länsvatten. Han menade att det inte finns så många metoder utan istället olika tillämpningar, vilket vi i Sverige kan bli bättre på att systematisera. Johan visade också på vilka undersökningar som bör finnas framme för att underlätta upphandling av vattenrening vid saneringsentreprenader.

Seminarieret var i sin helhet mycket intressant och lärorik med kloka föreläsare. Arrangörgruppen med Maria Sundsten (Golder Construction), Christin Jonasson (Golder Associates), Malin Norin (NCC) och koordinatören Ulrika Larsson (NRM/Empirikon) förtjänar en stor eloge.

Karolina Westberg, student Miljö- och hälsoskydd, Umeå Universitet

Hantering av förorenade massor seminarium och workshop region Syd

Ett femtiotal personer samlades en eftermiddag i november i hörsalen på Länsstyrelsen i Malmö för att diskutera och reflektera över masshanteringskedjan och dess olika roller. Uppslutningen fördelad just per roll visar att arrangemanget lyckades locka en bred publik där samtliga roller: beställare, kontrollant/miljökonsult, entreprenör, mottagare och tillsynsmyndighet var representerade. Arrangemanget lyckades locka deltagare även utanför Skånes gräns vilket ses som mycket positivt.

Eftermiddagen inleddes med ett pass med föreläsningar. Tomas Henrysson från Conviro AB inledde med att tala övergripande om efterbehandlingsprojekt och olika roller i projektet. Tomas menade att den ständigt aktuella frågan i projektet är: vilka drivkrafter har vi? Det är viktigt att förstå att olika aktörer i projektet kan ha olika drivkrafter. Entreprenören ska ju arbeta för att tjäna pengar och vill med det utföra så mycket jobb som möjligt, oavsett miljövinst, medan beställaren i många fall måste balansera kostnader mot miljönytta. Drivkrafterna sinsemellan projekt kan också variera. Som exempel kan nämnas ett statligt finansierat efterbehandlingsprojekt där drivkrafterna ofta ligger nära miljömålet Giftfri miljö jämfört med ett efterbehandlingsprojekt som genomförs av en exploator där drivkraften ligger i att sanera till en nivå som medger byggande och i förlängningen vinst från försäljning av bostäder. Ett tredje exempel är projekt som initieras av ett föreläggande där tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren ofta står långt ifrån varandra i fråga om drivkrafter. Tomas sade därefter några ord om

masshantering där han poängterade att masshanteringen egentligen börjar redan när vi tar våra första prover. Det är viktigt att vi får rätt information om inte bara föreningar utan även jordens beskaffenheter för att sedan kunna arbeta vidare utifrån det. Ett problem i masshanteringen är när verkligheten inte stämmer överens med vad som står i förfrågan, kanske på grund av bristfälliga undersökningar. Då får ofta snabba lösningar väljas som kanske inte alltid är optimala. Tomas avslutade sitt föredrag med att belysa de olika rollerna i ett efterbehandlingsprojekt. Han menade att det är beställaren alltid har det yttersta ansvaret men att detta ansvar går att delegera ut. Det krävs tydlighet i delegationen för att inte missförstånd ska kunna uppstå och en kontinuerlig dialog mellan samtliga inblandade roller är ofta nödvändig.

Därefter lämnade Tomas ordet till Susanne Weidemanis. Susanne sitter som projektledare och beställare i Kristianstads kommun och har bland annat drivit saneringen av Gasverket. Susanne berättad om projektet och hur dess struktur hade byggts upp. I projektet valde man att delegera ut en stor del av beställarens ansvar på konsult och entreprenör. Bland annat skedde miljökontroll helt genom entreprenörens försorg vilket visade sig mycket lyckat. Entreprenören tog stort ansvar och beställaren fick fri insyn i kontrollantens arbete. Gällande masshanteringen så arbetade man i projektet med 8 olika klasser. Tanken var att man skulle kunna skicka olika klasser till olika mottagare och på så vis få ner priserna. Efter upphandlingen visade det sig

dock att samtliga massor skickades till samma mottagare som hade tillstånd för att ta emot alla klasserna.

Susanne avslutade med att summera de positiva och negativa erfarenheter som dragits inom projektet där bland annat fördelen av att ha en beställare på plats "alltid" belystes. Bland de negativa erfarenheterna belyste Susanne att det blev så stressig i upphandlingsskedet med följden av att beskrivningarna i förfrågningsunderlaget blev undermåliga vilket ledde till missförstånd.

Susanne lämnade ordet till Anneli Palm från Tyréns AB. Anneli arbetar som konsult och har stor erfarenhet av att göra fältprovtagning för att sedan sitta som kontrollant i entreprenadskedet. Anneli inledde sitt föredrag med att belysa frågan som Susanne också var inne på, om hur och var kontrollanten bör vara organiserad. Det finns fördelar såväl med att vara anlitad av beställaren som av entreprenören. Anneli menade att man lättare "kommer in" hos entreprenören om det är denna som anlitat kontrollanten. Vidare uppmanade Anneli alla att "lär känna dina massor" med innebörden att beställaren bör prioritera ett intensivt fältarbete i början av en sanering. Dialogen mellan kontrollanten och grävmaskinister bör i det inledande skedet vara intensiv och inkluderande. Anneli listade därefter sin syn på en bra kontrollant och ett bra projekt där särskilt kommunikation, tillgänglighet och noggrannhet var centrala aspekter. Avslutningsvis konstaterade Anneli att trots en "hård" bransch så är personkemi en viktig faktor för framgång och det gäller samtliga aktörer i ett efterbehandlingsprojekt.

Anneli lämnade ordet till dagens sista talare, Marie Eriksson från SVEVIA AB. Marie arbetar som arbetschef och har deltagit som entreprenör i många efterbehandlingsprojekt. Marie talade om de olika frågeställningarna entreprenören ställs inför i kalkyl- respektive produktionskedet. Hon menade att det allt för ofta kommer ut förfrågningsunderlag där möjligheten för entreprenören att komma med alternativa lösningar

inte godkänns. Vidare flaggar hon för att entreprenörer kanske inte alltid är helt på det klara med vad halterna av förening innebär vilket kan skapa problem under saneringsskedet. Marie belyser sedan, precis som Tomas sa, att provtagningen av massorna initialt bör göras utifrån mottagarens krav. Många gånger fattas ett beslut av beställarorganisationen, som sedan inte går att efterleva och som då får konsekvensen att projekten kan bli betydligt dyrare än lämnat anbud. Marie avslutar med några iakttagelser: blöta massor vållar alltid bekymmer, tidig dialog och tätare samarbete mellan beställaren och entreprenören krävs och det borde finnas möjlighet att använda delar av massorna inom arbetsområdet för att på så vis spara resurser.

Efter paus för fika och mingel åter i hörsalen presenterade Helena från Renare Mark syds styrelse den fallstudie som skulle ligga till grund för efterföljande workshop. Deltagarna delades in i grupper och så långt det var möjligt blandades grupperna med folk som representerade olika roller. Grupperna fick sedan under 45 minuter diskutera fallet innan återsamling skedde.

Återsamlingen och avslutningen på workshopen leddes av Renare Mark syds ordförande Karin. Några citat från diskussionen var:

"EU:s avfallshierarki måste beaktas"

"Miljönyttan kontra kostnader är den centrala frågan"

"Skippa rutorna i projekteringen, styr entreprenaden på plats"

"Tänk efter redan när vi gör översiktlig provtagning"

"Man borde kunna spara mycket pengar på att flytta massor tillfälligt, men tyvärr är det ofta en omöjlighet"

"Vad är det som styr saneringen? Vad är drivkraften?"

"Dialog bör föras i samtliga led i projektet"

Karin avslutade med att tacka för en trevlig eftermiddag.

Ca 15 glada deltagare gick vidare till Pickwick för After Work. Där fortsatte diskussionerna om masshantering och ansvarsfördelning, om än under lite mer informella former.

Antecknat av Zara för Renare Mark syd

Seminarium om masshantering i Malmö den 22 november arrangerat av Region Syd.

Nytt jobb?

Just nu finns det väldigt många jobb annonserade på Renare Marks hemsida.

Är du redo för nya utmaningar? Gå då in på www.renaremark.se

Nätverket uppdaterar registret med branscher

För att få en överblick över vilka branscher som finns representerade i Renare Mark så ber vi nu alla medlemmar att logga in i medlemsregistret och fylla i vilken bransch de tillhör. Detta gör att vi kan se om någon bransch är underrepresenterad samt ger oss en bild av vilka teman som våra medlemmar kan vara intresserade av att höra mer om på våra seminarier.

Länk direkt till registret

Det händer i nätverket

- Seminarium och årsmöte region väst 5 mars på RGS90's anläggning.
- Årsmöte den 20 mars, Slagthuset i Malmö
- 19-21 mars anordnas Vårsmötet i Malmö!
- 29-30 maj 2013, två dagars studieresa till olika saneringar i Småland.

Det händer i branschen

- SGF: jordförstärkning och informationshantering, 12-14 mars 2013
- Konferensen Americana i Montreal Kanada, 19-21 mars
- SGF: 20-21 maj 2013
- Nicole 12-14 juni i Lissabon
- NORDROCS sept 2014 i Stockholm